

3

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความตั้งใจสืบทอดธุรกิจครอบครัวของ กลุ่มทายาทธุรกิจเจนเนอเรชันวาย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

Factors Related to the Willingness to Inherit the Family Business of the
Generation Y Business Successor Group Phra Nakhon Si Ayutthaya Province

ญาณิศา เผื่อนเพาะ และ ประสพชัย พสุนนท์
Yanisa Phuanpoh and Prasopchai Pasunon

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความตั้งใจสืบทอดธุรกิจครอบครัวของกลุ่มทายาทธุรกิจเงินเนอเรนวัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

Factors Related to the Willingness to Inherit the Family Business of the Generation Y Business Successor Group Phra Nakhon Si Ayutthaya Province

ญาณิศา เฟือนพะพะ¹ และ ประสพชัย พสุนนท์²

Yanisa Phuanpoh and Prasopchai Pasunon

Received : May 24, 2019

Revised : June 18, 2019

Accepted : June 19, 2019

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความตั้งใจสืบทอดธุรกิจครอบครัวของกลุ่มทายาทธุรกิจเงินเนอเรนวัย โดยมีกลุ่มตัวอย่างกลุ่มทายาทธุรกิจเงินเนอเรนวัย (Generation Y) ใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม โดยมีแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาและสามารถนำมาวิเคราะห์จำนวน 210 ชุด การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ประกอบด้วย ความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติก (Logistic Regression Analysis)

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความตั้งใจสืบทอดธุรกิจครอบครัวของกลุ่มทายาทธุรกิจเงินเนอเรนวัย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 มี 2 ตัวแปร ได้แก่ คุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ และความสอดคล้องกับความต้องการส่วนบุคคล ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อความตั้งใจสืบทอดธุรกิจครอบครัวของกลุ่มทายาทธุรกิจเงินเนอเรนวัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มี 3 ตัวแปร ได้แก่ การรับรู้ความไว้วางใจในความสามารถของทายาท การเตรียมพร้อมของทายาท และการรับรู้การยอมรับบทบาทของแต่ละบุคคล และพบว่ารางวัลจากธุรกิจและการรับรู้ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว ไม่มีความสัมพันธ์ต่อความตั้งใจ สืบทอดธุรกิจครอบครัวของกลุ่มทายาทธุรกิจเงินเนอเรนวัย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

คำสำคัญ : ธุรกิจครอบครัว; ทายาทธุรกิจ; เงินเนอเรนวัย

Abstract

The objective of this research was to study factors related to the willingness to inherit the family business of the Generation Y business successor group. The sample sizes of this research were the Generation Y business successor group by using Purposive Sampling. The instrument of this research was a questionnaire. 210 questionnaires were completed and sent back. The data received were analyzed by descriptive statistics: frequency, percentage, mean, Standard Deviation and Logistic Regression Analysis.

¹คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา 96 ถ.ปรีดีพนมยงค์ ต.ประตูชัย อ.พระนครศรีอยุธยา จ.พระนครศรีอยุธยา 13000 โทรฯ : 092-4642615 e-mail : y.phuanpoh@gmail.com

²คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตสารสนเทศเพชรบุรี 1 หมู่ 3 ถนนชะอำ-ปราณบุรี ตำบลสามพระยา อำเภอลำพูนบุรี จังหวัดเพชรบุรี 76120 โทรฯ : 032-594043-50 (41399) e-mail : prasopchai@ms.su.ac.th

The results indicated that two factors which were the factors of entrepreneurial orientation and personal need alignment were related to the willingness to inherit the family business of the Generation Y business successor group at statistical significance of 0.01. On the other hand, other three factors consisted of perceived of trust in the successor's abilities, preparation level of the successor and perceived mutual acceptance of individual roles were related to the willingness to inherit the family business of the Generation Y business successor group at statistical significance of 0.05. Nevertheless, the results showed that the reward receiving from the business and the perception of the family harmony were not statistical significantly related to the willingness to inherit the family business of The Generation Y business successor group.

Keywords : Family Business; Successor; Generation Y

บทนำ

ในระบบเศรษฐกิจทั่วโลก ธุรกิจครอบครัว (Family business) เป็นหลักสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจทั่วทุกประเทศของโลก ในปี 2558 ธุรกิจครอบครัว 10 อันดับแรกของอเมริกาเหนือสามารถสร้างรายได้ประมาณ 1,298.3 พันล้านเหรียญสหรัฐ และมีพนักงานมากกว่า 3.6 ล้านคน (Ian Burgess, 2017) ปัจจุบันธุรกิจครอบครัวในประเทศไทยจำนวนมาก ได้มีการส่งผ่านธุรกิจจากรุ่นที่ 1 (ผู้บุกเบิก และก่อตั้ง) ไปสู่รุ่นที่ 2 และในบางธุรกิจหรืออุตสาหกรรมได้เริ่มส่งผ่านธุรกิจสู่รุ่นที่ 3 โดยสถานะของวิสาหกิจในประเทศไทยกว่าร้อยละ 80 จัดเป็นธุรกิจครอบครัว และมีกว่า 20 องค์กรธุรกิจที่จัดอยู่ในกลุ่ม SET50 (กระทรวงอุตสาหกรรม, 2559)

สิ่งที่ธุรกิจครอบครัวทั่วโลกตระหนักถึง คือ การสืบทอดกิจการให้ประสบความสำเร็จอย่างยั่งยืน ซึ่งเป็นความเสี่ยงสำคัญที่ธุรกิจครอบครัวทั่วโลกต้องให้ความสำคัญ (ศิริ อินทรกำธรชัย, 2554) โดยมีผลสำรวจพบว่า มีธุรกิจเจ้าสัวเพียง 12% เท่านั้นที่สามารถยื่นหยัดสืบทอดกิจการต่อเนื่องไปได้จนถึงรุ่นที่ 3 และเพียง 1% ที่ดำเนินต่อไปได้จนถึงรุ่นที่ 5 ทั้งนี้ ปัญหาที่พบส่วนใหญ่ในการสืบทอดธุรกิจ คือ ความแตกต่างระหว่างวัย ทักษะคนดี วิธีการบริหารงาน ที่ผู้บริหารทั้งรุ่นเบบี้บูมเมอร์และเงินวาย ต้องปรับตัวเข้าหากัน การสร้างความน่าเชื่อถือให้แก่ตนเอง (Credibility Gap) เป็นสิ่งที่ทายาทธุรกิจเงินวายต้องรีบดำเนินการ นอกจากนี้ ทายาทเงินวาย 60% ระบุว่า การได้รับการเคารพนับถือจากเพื่อนร่วมงานก็ถือเป็นความท้าทายที่ยากลำบากที่สุดอีกประการหนึ่ง (PwC Global, 2014)

ลักษณะสำคัญของ Gen Y คือ ชอบอิสรภาพ การออกแบบทุกอย่างให้เข้ากับการดำเนินชีวิตของตนเอง มีการเรียนรู้จากสิ่งที่เห็นและค้นหาความเป็นจริง มีความซื่อสัตย์และโปร่งใส สามารถทำงานร่วมกันได้ดีกับเพื่อนร่วมงาน ชื่นชอบสิ่งบันเทิง ชื่นชอบการทำอะไรที่รวดเร็ว และการมีนวัตกรรม (Tapscott, 2009) ซึ่งเป็นที่น่าสนใจว่า กลุ่มคน Gen Y นั้นแท้จริงแล้วมุ่งเน้นไปที่การเป็นผู้ประกอบการหรือไม่ ซึ่งหากกลุ่มคน Gen Y มีความสนใจที่จะเป็นผู้ประกอบการแล้วนั้นก็อาจจะส่งผลกระทบต่อความต่อเนื่องของการดำเนินธุรกิจครอบครัวได้ รวมถึงหากคนกลุ่มนี้หันมาพัฒนาธุรกิจครอบครัวของตนเองด้วยนวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์ได้แล้วนั้นก็ส่งผลต่อการเจริญเติบโตในสภาพแวดล้อมทางธุรกิจที่เปลี่ยนไปอย่างรวดเร็วในปัจจุบันได้

ทั้งนี้ กลุ่มคน Gen Y มีความกังวลในเรื่องของอุปสรรคเกี่ยวกับทรัพยากรทางการเงินหากจะต้องเริ่มต้นธุรกิจด้วยตัวเอง การสานต่อธุรกิจครอบครัวจึงเป็นทางออกที่ดีสำหรับการเริ่มธุรกิจที่มีการลงทุนอยู่แล้ว เมื่อทายาทมีความตั้งใจสืบทอดธุรกิจก็สามารถเป็นผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จได้ (Mihalcea, Mitan และ Vitelar, 2016) การวางแผนการสืบทอดธุรกิจครอบครัวจึงเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการดำเนินธุรกิจอย่างต่อเนื่อง พร้อมการขยายธุรกิจให้ใหญ่ขึ้น ซึ่งการขยายใหญ่ของธุรกิจครอบครัวนั้นรวมถึงการขยายของขนาดครอบครัวย่อมมีคนที่ต่างรุ่นในครอบครัวเดียวกัน ต่างก็มีแนวคิด ค่านิยม ความเชื่อ และหลักการในการทำธุรกิจที่แตกต่างกัน แต่การดำเนินงานเพื่อให้ธุรกิจอยู่รอดและเติบโตได้อย่างยั่งยืนนั้น การส่งต่อธุรกิจต้องมีวัตถุประสงค์ที่ไปในทิศทางเดียวกัน การหล่อหลอมความสามารถทางสังคม จริยธรรมความหวังใจ โดยใช้การสื่อสารแบบสองทางระหว่างคนระหว่างรุ่นมีอิทธิพลทางบวกต่อการกำกับดูแลกิจการได้ (ดาวพระศุกร์ ทองกลืน, ปิยะฉัตร จารุธีรศานต์, อภิชา บุญภัทรกาณฑ์, บุญชอบ พุ่มไพจิตร, 2561)

จังหวัดพระนครศรีอยุธยาเป็นจังหวัดที่มีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจสูง ซึ่งมีรายได้มาจากกลุ่มธุรกิจบริการด้วยการเป็นผู้นำในภูมิภาคด้านอุตสาหกรรมท่องเที่ยววัฒนธรรมและธรรมชาติ รวมถึงกลุ่มอุตสาหกรรมภาคการผลิต จากจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมในจังหวัดทั้งหมด 2,741 โรงงาน (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, 2562) ทั้งนี้ ในปัจจุบันจังหวัดพระนครศรีอยุธยาให้ความสนใจกับการสร้างเครือข่ายของกลุ่มนักธุรกิจรุ่นใหม่ หรือทายาทธุรกิจเป็นอย่างมาก เช่น โครงการเชื่อมโยงเครือข่ายระหว่างนักธุรกิจรุ่นใหม่ไฟแรงของจังหวัดอยุธยากับสมาชิกทั่วประเทศเพื่อสนับสนุนการสร้างทายาทธุรกิจที่แข็งแกร่งอันจะเป็นประโยชน์ต่อการสร้างสรรค์ธุรกิจและสังคมร่วมกัน (หอการค้าจังหวัดพระนครศรีอยุธยา, 2562) ซึ่งหากทุกภาคกลุ่มธุรกิจมีการบริหารจัดการการส่งต่อธุรกิจอย่างต่อเนื่องก็จะทำให้เกิดพลวัตของการขับเคลื่อนเศรษฐกิจต่อไปได้ในอนาคต

การศึกษาวัยรุ่นมีประเด็นสำคัญคือ การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความตั้งใจสืบทอดธุรกิจครอบครัวของกลุ่มทายาทธุรกิจเจนเนอเรชันวาย (Generation Y) ผลของการศึกษาจะเป็นข้อมูลสำคัญในการวางแผนการส่งต่อธุรกิจครอบครัวของผู้ก่อตั้งธุรกิจไปสู่ทายาทธุรกิจ ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการสร้างความยั่งยืนให้แก่ธุรกิจครอบครัวต่อไปได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความตั้งใจสืบทอดธุรกิจครอบครัวของกลุ่มทายาทธุรกิจเจนเนอเรชันวาย

การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

1) แนวคิดธุรกิจครอบครัว (Family Business)

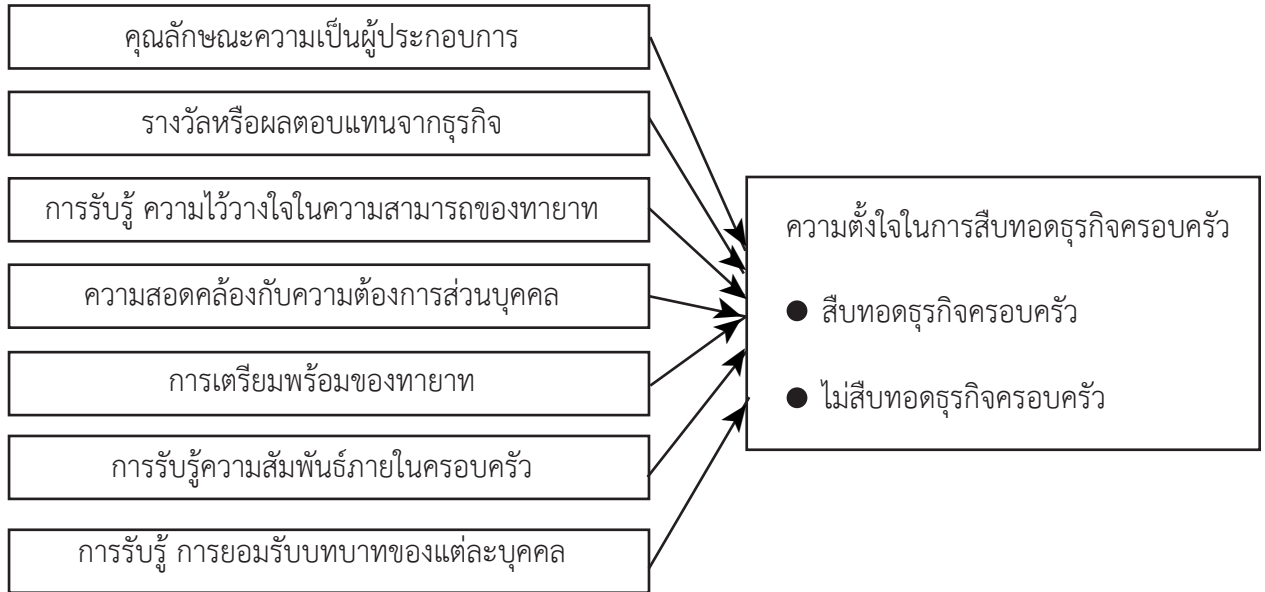
Anderson and Reeb (2003) ได้ให้ความหมายคำว่า ธุรกิจครอบครัว ว่าเป็นธุรกิจที่มีการจัดการโดยเจ้าของ ซึ่งสมาชิกครอบครัวใช้สิทธิทางการเงิน และการจัดการจำนวนมาก โดยมีลักษณะเฉพาะที่สร้างขึ้นโดยการรวมความสัมพันธ์ในครอบครัวในการดำเนินการธุรกิจ

ธุรกิจครอบครัวมีลักษณะของความเป็นพลวัต (Dynamic) กล่าวคือ ผู้ก่อตั้งและ/หรือ สมาชิกคนอื่น ในธุรกิจครอบครัวมีการวางแผนและความตั้งใจที่จะส่งผ่านความเป็นเจ้าของธุรกิจไปยังทายาทในรุ่นต่อไปในอนาคต ความสำคัญของการถ่ายโอนธุรกิจไปยังทายาท (Successor) ของครอบครัวเป็นการรักษาเอาไว้ในด้านความมั่นคงระยะยาว และหลักประกันในครอบครัว การรักษาความเป็นเอกภาพ (Unity) ในครอบครัว การปกป้องและการธำรงไว้ซึ่งค่านิยมและประเพณี (Values and Tradition) ของครอบครัว (อำพล นววงศ์เสถียร, 2552) ทั้งนี้การสร้างวัฒนธรรมการมีส่วนร่วมและความรับผิดชอบแบบยืดหยุ่น จะส่งเสริมความสามัคคีในครอบครัวนำมาซึ่งประสิทธิผลที่ดีในการดำเนินธุรกิจ (ปิยะพงษ์ ทองดี, 2561)

2) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อความตั้งใจสืบทอดธุรกิจครอบครัว

Venter, Boshoff และ Maas (2005) ได้กล่าวถึง การสืบทอดธุรกิจครอบครัวให้ประสบความสำเร็จอย่างยั่งยืนนั้น พบว่ามี 3 กลุ่มหลัก ที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน คือ ความเต็มใจของทายาทในการสืบทอดธุรกิจครอบครัว แผนการสืบทอดธุรกิจครอบครัว และความสัมพันธ์ระหว่างคนในครอบครัว โดยรางวัลจากธุรกิจ เป็นแรงจูงใจที่สำคัญที่ทำให้ทายาทมีขวัญและกำลังใจในการทำงานซึ่งส่งผลต่อการประสบความสำเร็จในการสืบทอดธุรกิจได้ (Sharma, 2004 : 14). ทั้งนี้ ลักส์รดา โกมุทพงศ์ และ ประสพชัย พสุนนท์ (2559) ได้ศึกษาอิทธิพลของปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับผู้สืบทอดเกี่ยวกับกระบวนการสืบทอดตำแหน่งในธุรกิจครอบครัวขนาดกลางและขนาดเล็กพบว่า ความเต็มใจของผู้สืบทอดที่จะรับช่วงต่อกิจการ ระดับการเตรียมความพร้อมของทายาทธุรกิจ และความสัมพันธ์ระหว่างทายาทเจ้าของธุรกิจและเจ้าของกิจการ มีส่วนสำคัญต่อความสามารถในการทำกำไรของธุรกิจและส่งผลต่อความสำเร็จในกระบวนการสืบทอดตำแหน่งในธุรกิจครอบครัว รวมถึงความเต็มใจของทายาทในการสืบทอดธุรกิจ ส่งผลสำคัญต่อความสำเร็จ หรือความล้มเหลวของธุรกิจได้ ซึ่งเป็นเรื่องความรู้สึกหากผู้ส่งต่อทอดทิ้ง หรือบังคับอาจทำให้เกิดทัศนคติที่ไม่ดีต่อธุรกิจ แต่หากทายาทมีความสุข ความภาคภูมิใจ และเชื่อว่าธุรกิจครอบครัวมีความตื่นตัว และมีความท้าทายมากกว่าองค์กรอื่น มีความเต็มใจที่จะนำธุรกิจครอบครัวไปสู่การเติบโตด้วยบทบาทความเป็นผู้นำ ก็ส่งผลให้ธุรกิจก้าวสู่การเติบโตและประสบความสำเร็จในที่สุด โดยในงานวิจัยของ José C. Casillas Ana M. Moreno and José L. Barbero b (2010 : 90) พบว่า พลวัตทางสิ่งแวดล้อมของธุรกิจครอบครัวมีผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญในการดูแลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของทายาทและคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการของทายาทรุ่นต่อไปในการสืบทอดธุรกิจครอบครัว

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัยปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อความตั้งใจสืบทอดธุรกิจครอบครัวของกลุ่มทายาทธุรกิจเจนเนอเรชันวาย (Generation Y)
 ที่มา : E. Venter, C. Boshoff, G. Maas. (2005).

วิธีการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

- 1) ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ทายาทผู้ประกอบการในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล คือ ช่วงเดือน ธันวาคม 2561
- 2) ผู้วิจัยสามารถเก็บรวบรวมข้อมูลได้จำนวน 210 ตัวอย่าง (การวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกจะต้องใช้ขนาดตัวอย่าง n มากกว่าการวิเคราะห์การถดถอยแบบปกติ โดยจะใช้ขนาดตัวอย่างเท่ากับ $n \geq 30p$ โดยที่ p คือ จำนวนตัวแปรทำนาย (กัลยา, 2549) โดยใช้วิธี การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) โดยเลือกจากกลุ่มตัวอย่างที่เกิดระหว่างปี ค.ศ. 1982 - 1999 (Twenge, 2010) หรือมีอายุระหว่าง 20 – 37 ปี และเป็นทายาทธุรกิจในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

รูปแบบการวิจัยเป็นแบบสำรวจ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaires) แบบสอบถามประกอบด้วย 2 ส่วน ได้แก่ แบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะทางประชากรศาสตร์ของผู้ตอบ แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อความตั้งใจสืบทอดธุรกิจครอบครัวของกลุ่มทายาทธุรกิจเจนเนอเรชันวาย (Generation Y) โดยมีลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Likert-type Scale) ให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นเป็น 5 ระดับ ที่ตรงกับความเป็นจริง คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

1) ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) โดยการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม แต่ละข้อกับวัตถุประสงค์ (Item-Objective Congruence Index : IOC) ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป (Rovinelli & Hambleton, 1977) โดยข้อคำถามทุกข้อผ่านเกณฑ์ค่าดัชนีความสอดคล้องโดยมีค่าระหว่าง 0.7-1.0

2) การหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการนำแบบสอบถามที่ไปทดลองกับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน แล้วนำมาวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยกำหนดให้มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient : α) มากกว่า 0.7 ตามวิธีการของ ครอนบาค (Cronbach's Alpha, 1970 : 161) ซึ่งผลการทดลองได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาอยู่ระหว่าง 0.8 – 0.9 แสดงว่าเครื่องมือมีค่าความเชื่อมั่น

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ประกอบด้วย ความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติก (Logistic Regression Analysis)

ผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 58.6 และเป็นเพศชาย ร้อยละ 41.4 โดยมีช่วงอายุ 31-37 ปี ร้อยละ 50.5 ช่วงอายุ 20 -30 ปี ร้อยละ 49.5 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาสูงสุดปริญญาตรี รองลงมา ต่ำกว่าปริญญาตรี และปริญญาโท โดยกลุ่มตัวอย่างเห็นว่าการศึกษามีความสัมพันธ์กับงานในธุรกิจครอบครัว ร้อยละ 65.7 ทั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นทายาท รุ่นที่ 2 รองลงมา รุ่นที่ 3 และมากกว่ารุ่นที่ 3 โดยกลุ่มตัวอย่างทำธุรกิจในภาคการบริการ ร้อยละ 49 รองลงมาภาคการผลิต ร้อยละ 26.7 และภาคการค้าส่ง-ค้าปลีก คิดเป็นร้อยละ 24.3 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตั้งใจสืบทอดธุรกิจ ร้อยละ 57.6 และไม่สืบทอดธุรกิจ ร้อยละ 42.4

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ปัจจัยที่ปัจจัยที่ส่งผลต่อความตั้งใจสืบทอดธุรกิจครอบครัวของกลุ่มทายาทธุรกิจเจนเนอเรชันวาย (Generation Y)

1) ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับปัจจัยที่ปัจจัยที่ส่งผลต่อความตั้งใจสืบทอดธุรกิจครอบครัวของกลุ่มทายาทธุรกิจเจนเนอเรชันวาย (Generation Y) โดยภาพรวม

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัจจัยที่ปัจจัยที่ส่งผลต่อความตั้งใจในการสืบทอดธุรกิจครอบครัวของกลุ่มทายาทธุรกิจเจนเนอเรชันวาย (Generation Y)

ปัจจัย	\bar{X}	S.D.	(n = 210)	
			แปลผล	ลำดับ
1. คุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ	4.10	0.52	มาก	3
2. รางวัลจากธุรกิจ	4.00	0.60	มาก	6
3. การรับรู้ความไว้วางใจในความสามารถของทายาท	4.06	0.70	มาก	5
4. ความสอดคล้องกับความต้องการส่วนบุคคล	3.93	0.74	มาก	8
5. การเตรียมพร้อมของทายาท	3.97	0.71	มาก	7
6. การรับรู้ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว	4.27	0.62	มากที่สุด	1
7. การรับรู้การยอมรับบทบาทของแต่ละบุคคล	4.16	0.60	มาก	2
8. ความตั้งใจในการสืบทอดธุรกิจครอบครัว	4.09	0.58	มาก	4
รวม	4.07	0.49	มาก	

พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความตั้งใจสืบทอดธุรกิจครอบครัวของกลุ่มทายาทธุรกิจเจนเนอเรชันวาย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อแยกพิจารณาในรายด้าน พบว่า การรับรู้ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ การรับรู้การยอมรับบทบาทของแต่ละบุคคล คุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ ความเต็มใจของทายาทในการสืบทอดธุรกิจครอบครัว การรับรู้ความไว้วางใจในความสามารถของทายาท รางวัลจากธุรกิจ การเตรียมพร้อมของทายาท และความสอดคล้องกับความต้องการส่วนบุคคล ตามลำดับ ทั้งนี้การรับรู้ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวเป็นสิ่งที่นำมาซึ่งความรู้สึกไว้วางใจอันนำไปสู่การสร้างความเป็นทายาทธุรกิจที่ดีต่อไปได้

2) การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร และการทดสอบความเป็นพหุสัมพันธ์ร่วม (Multicollinearity)

ตารางที่ 2 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรปัจจัยแต่ละด้าน

ตัวแปร	X1	X2	X3	X4	X5	X6	X7
X1	1						
X2	0.595**	1					
X3	0.526**	0.519**	1				
X4	0.366**	0.454**	0.457**	1			
X5	0.508**	0.484**	0.553**	0.564**	1		
X6	0.559**	0.499**	0.582**	0.429**	0.446**	1	
X7	0.543**	0.552**	0.528**	0.398**	0.527**	0.743**	1

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 2 พบว่า ตัวแปรที่ความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติสูงสุด ได้แก่ การรับรู้ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว (X6) และการรับรู้การยอมรับบทบาทของแต่ละบุคคล (X7) รองลงมา ได้แก่ คุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ (X1) กับ รางวัลจากธุรกิจ (X2) และ การรับรู้ความไว้วางใจในความสามารถของทายาท (X3) กับ การรับรู้ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว (X6) โดยมีค่าความสัมพันธ์เท่ากับ 0.743, 0.595 และ 0.582 ตามลำดับ แต่อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทุกคู่ ในภาพรวมพบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทุกคู่ ส่วนใหญ่มีค่าไม่เกิน 0.80 ความสัมพันธ์ดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าตัวแปรสังเกตได้มีระดับความสัมพันธ์ไม่สูงมากนักไม่เกิดปัญหา Multicollinearity

3) การวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติก

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความตั้งใจสืบทอดธุรกิจครอบครัวของกลุ่มทายาทธุรกิจเจนเนอเรชันวาย (Generation Y) นี้ประกอบด้วยตัวแปรต่อเนื่องจำนวน 7 ตัวแปร ผลการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติก ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกปัจจัยที่มีส่งผลต่อความตั้งใจสืบทอดธุรกิจครอบครัวของกลุ่มทายาทธุรกิจเจนเนอเรชันวาย (Generation Y)

ตัวแปร	B	S.E.	Wald	df	Exp(B)	Sig.
คุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ (X1)	2.380	0.805	8.738	1	10.807	0.003
รางวัลจากธุรกิจ (X2)	-0.467	0.628	0.555	1	0.627	0.456
การรับรู้ความไว้วางใจในความสามารถของทายาท (X3)	1.767	0.717	6.080	1	5.854	0.014
ความสอดคล้องกับความต้องการส่วนบุคคล (X4)	1.833	0.538	11.602	1	6.252	0.001
การเตรียมพร้อมของทายาท (X5)	1.223	0.611	4.010	1	3.399	0.045
การรับรู้ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว (X6)	-0.550	0.644	0.728	1	0.577	0.394
การรับรู้การยอมรับบทบาทของแต่ละบุคคล (X7)	1.592	0.758	4.415	1	4.915	0.036
Constant	-31.165	5.099	37.355	1	0.000	0.000

-2 Log likelihood = 95.664

Chi-square = 133.193, df = 7, Sig. = 0.000

Cox & Snell R² = 0.547

Nagelkerke R² = 0.736

จากตารางที่ 3 พบว่า ตัวแปรอิสระทั้ง 7 ตัว มีอิทธิพลต่อความตั้งใจสืบทอดธุรกิจครอบครัวของกลุ่มทายาทธุรกิจเจนเนอเรชันวาย (Generation Y) และเมื่อพิจารณาความสามารถในการทำนายของโมเดลโลจิสติกพบว่า โมเดลดังกล่าวสามารถทำนายความผันแปรของความตั้งใจในสืบทอดธุรกิจครอบครัวได้ร้อยละ 54.7 (Cox & Snell R² = 0.547) โดยตัวแปรที่ทำให้สัดส่วนของความตั้งใจสืบทอดธุรกิจครอบครัวต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 มี 2 ตัวแปร ได้แก่ คุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ (X1) และความสอดคล้องกับความต้องการส่วนบุคคล (X4) ส่วนตัวแปรที่ทำให้สัดส่วนของความตั้งใจสืบทอดธุรกิจครอบครัวต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มี 3 ตัวแปร ได้แก่ การรับรู้ความไว้วางใจในความสามารถของทายาท (X3) การเตรียมพร้อมของทายาท (X5) และการรับรู้การยอมรับบทบาทของแต่ละบุคคล (X7)

จากค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยโลจิสติก (B) ที่ได้จากตารางที่ 2 สามารถนำมาเขียนสมการถดถอยโลจิสติกและทำนายโอกาสในการสืบทอดธุรกิจครอบครัว ได้ดังนี้

$$Y_i = -31.165 + 2.380(X1) + -0.467(X2) + 1.767(X3) + 1.833(X4) + 1.223(X5) + -0.550(X6) + 1.592(X7)$$

ตารางที่ 4 การทำนายโอกาสในการสืบทอดธุรกิจครอบครัว และไม่สืบทอดธุรกิจครอบครัวของกลุ่มทายาทธุรกิจเจนเนอเรชันวาย (Generation Y) จากการวิเคราะห์ถดถอยโลจิสติก

การสืบทอด ธุรกิจครอบครัว	ผลการทำนายโอกาสในการสืบทอดธุรกิจครอบครัว		
	ไม่สืบทอดธุรกิจ ครอบครัว	สืบทอดธุรกิจ ครอบครัว	% ความถูกต้อง
ไม่สืบทอดธุรกิจครอบครัว	81	8	91
สืบทอดธุรกิจครอบครัว	9	112	92.6
รวม			91.9

จากตารางที่ 4 ประสิทธิภาพของสมการถดถอยโลจิสติก (Logistic Regression) สามารถทำนายโอกาสที่ไม่สืบทอดธุรกิจครอบครัว ได้ร้อยละ 91 ทำนายโอกาสที่สืบทอดธุรกิจครอบครัว ได้ร้อยละ 92.6 ซึ่งโดยเฉลี่ยแล้วสมการถดถอยโลจิสติกสามารถทำนายโอกาสในการสืบทอดธุรกิจครอบครัว และไม่สืบทอดธุรกิจครอบครัว ร้อยละ 91.9 และสามารถคำนวณความผิดพลาดในการจัดเข้ากลุ่มได้จากการคำนวณอัตราความผิดพลาดในการจัดเข้ากลุ่ม (Apparent error rate) ซึ่งมีค่าเท่ากับจำนวนที่จัดเข้ากลุ่มผิดพลาดด้วยจำนวนตัวอย่างทั้งหมดซึ่งในการจำแนกกลุ่มด้วยการวิเคราะห์ถดถอยโลจิสติก ในการศึกษาครั้งนี้มีอัตราความผิดพลาดในการจัดเข้ากลุ่ม (Apparent error rate) เท่ากับ $\frac{8+9}{210} = 0.0809$ หรือ 8.09%

สรุป และอภิปรายผล

ในงานวิจัยนี้ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความตั้งใจสืบทอดธุรกิจครอบครัวของกลุ่มทายาทธุรกิจเจนเนอเรชันวาย (Generation Y) โดยมีตัวแปรอิสระ 7 ตัวแปร คือ คุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ รางวัลจากธุรกิจ การรับรู้ความไว้วางใจในความสามารถของทายาท ความสอดคล้องกับความต้องการส่วนบุคคล การเตรียมพร้อมของทายาท การรับรู้ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว การรับรู้การยอมรับบทบาทของแต่ละบุคคล พบว่า

1) ตัวแปรอิสระ 5 ตัวแปร ที่ส่งผลต่อความตั้งใจสืบทอดธุรกิจครอบครัวของกลุ่มทายาทธุรกิจเจนเนอเรชันวายสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1.1 คุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ เมื่อมีมากขึ้นจะทำให้มีความตั้งใจสืบทอดธุรกิจครอบครัวมากขึ้น 2.380 เท่า ซึ่งคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการนั้นเกี่ยวข้องกับความสามารถในการบริหารจัดการ การตัดสินใจกำหนดวิสัยทัศน์และเป้าหมายขององค์กร มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และการมีนวัตกรรม ชอบแสวงหาโอกาสที่ท้าทาย การมีความมุ่งมั่นในความสำเร็จระยะสั้นและระยะยาวของธุรกิจรวมถึงการกล้าเผชิญความเสี่ยงในการลงทุน ซึ่งคุณลักษณะเหล่านี้เป็นพื้นฐานสำคัญของการดำเนินธุรกิจ ในธุรกิจครอบครัวสามารถบ่มเพาะให้แก่ทายาทธุรกิจตั้งแต่วัยเยาว์ได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ลภัสรดา โกมุทพงศ์ และประสพชัย พสุนนท์ (2559 : 103) พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของธุรกิจมี 2 ปัจจัย คือ พันธะสัญญาของทายาทที่มีต่อธุรกิจครอบครัว และภาวะความเป็นผู้ประกอบการ เช่น การสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ๆ การดำเนินการก่อนคู่แข่งขั้นเพื่อรับมือกับการแข่งขันให้พร้อมส่งผลต่อความสำเร็จได้

1.2 ความสอดคล้องกับความต้องการส่วนบุคคล เมื่อมีมากขึ้นจะทำให้ มีความตั้งใจสืบทอดธุรกิจครอบครัวมากขึ้น 1.833 เท่า หากทายาทธุรกิจมีประสบการณ์การทำงานจากที่อื่นและได้รับโอกาสเข้ามาบริหารธุรกิจของครอบครัวก่อนที่จะรับช่วงธุรกิจต่อจากผู้บริหารคนก่อนอย่างเต็มกำลัง ซึ่งหากได้ทำงานในสิ่งที่ตรงตามที่ต้องการและรักในสิ่งที่ทำให้เกิดผลงานที่ดีที่สุดออกมา สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐพร วิรุฬหารุญ และวาสิตา บุญสาธ (2560) ได้ศึกษาความรักและพลังขับเคลื่อนในงานของทายาทธุรกิจครอบครัวขนาดกลางและขนาดย่อม พบว่าทายาทธุรกิจครอบครัวจะให้ความสำคัญกับการดูแลเอาใจใส่คนในครอบครัวและธุรกิจไปพร้อมๆกัน โดยองค์ประกอบ 3 ส่วนที่สมดุลกัน คือ ด้านความรู้สึกรู้สึก ด้านความคิด และด้านการกระทำและเจตนา ที่ไปในทิศทางเดียวกันเพื่อนำธุรกิจครอบครัวให้สามารถเติบโตและยั่งยืนได้

1.3 การรับรู้ความไว้วางใจในความสามารถของทายาท เมื่อมีมากขึ้นจะทำให้มีความตั้งใจสืบทอดธุรกิจครอบครัวมากขึ้น 1.767 เท่า ทั้งนี้เมื่อทายาทธุรกิจรู้สึกได้รับความไว้วางใจในความสามารถในการดำเนินธุรกิจครอบครัวซึ่งเกิดจากการที่ผู้บริหารธุรกิจครอบครัวรับฟังความคิดเห็น ให้อำนาจในการตัดสินใจ และเห็นว่าทายาทมีความรับผิดชอบสูง มีส่วนต่อความตั้งใจสืบทอดธุรกิจ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Handler (1989 : 48) ที่กล่าวว่า ลักษณะความสัมพันธ์ที่มีคุณภาพสูงโดยมีความไว้วางใจ การสนับสนุนซึ่งกันและกัน เปิดเผยและการสื่อสารอย่างจริงจังรวมถึงความความเต็มใจที่จะรับทราบความสำเร็จของกันและกัน ส่งผลต่อความสำเร็จต่อความเต็มใจในการสืบทอดธุรกิจของครอบครัวได้

1.4 การรับรู้การยอมรับบทบาทของแต่ละบุคคล เกี่ยวข้องกับการที่สมาชิกในครอบครัวยอมรับหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายและเข้าใจบทบาทและความรับผิดชอบ รวมถึงการทำงานร่วมกันเป็นทีม ทั้งนี้ ความเข้าใจความแตกต่างระหว่างรุ่นย่อมส่งผลถึงผลประกอบการที่ดีของธุรกิจได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สรรพพงษ์ บำเพ็ญสันติ ตะวัน วิกรัยพัฒน์ และจุฬารัตน์ อภิไจกลาง (2560) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการถ่ายโอนธุรกิจเคมีแบบครอบครัวในประเทศไทย พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลสำเร็จต่อ

การถ่ายโอนธุรกิจมี 8 ปัจจัยหลัก โดย 3 ปัจจัยแรก คือ 1) ปัจจัยด้านการจัดการเชิงกลยุทธ์ของธุรกิจครอบครัว 2) ปัจจัยด้านการเตรียมความพร้อมของทายาท และ 3) ปัจจัยด้านการรับรู้และยอมรับบทบาทของแต่ละบุคคล โดยต้องใช้ระยะเวลาในการปรับตัวจนเกิดการยอมรับในที่สุด โดยปัจจัยด้านนี้ต้องอาศัยการรับรู้ และยอมรับจากทั้งคนในครอบครัวเป็นแรงสนับสนุนในการถ่ายโอนธุรกิจครอบครัวให้ประสบความสำเร็จร่วมด้วย

1.5 การเตรียมพร้อมของทายาท เมื่อมีมากขึ้นจะทำให้มีความตั้งใจในการสืบทอดธุรกิจครอบครัวมากขึ้น 1.223 เท่า โดยทายาทมีเตรียมพร้อมโดยมีวุฒิการศึกษาที่มีประโยชน์ต่อการทำธุรกิจของครอบครัว ใฝ่หาความรู้เพิ่มเติมอยู่ตลอดเวลา เช่น การได้รับการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น การฝึกอบรม และการสัมมนา มีความเชื่อว่าตนเองมีการเตรียมความพร้อมที่ดีก่อนที่จะรับช่วงธุรกิจต่อจากผู้บริหารคนก่อนสอดคล้องกับงานวิจัยของ อัมพล นววงศ์เสถียร (2558 : 77) พบว่า การให้โอกาสทายาทธุรกิจได้คลุกคลีกับธุรกิจ ได้เลือกเรียนหรือฝึกอบรมในเรื่องที่เกี่ยวข้องตั้งแต่เยาว์จะทำให้ทายาทมองเห็นอนาคต มีความผูกพัน และเห็นว่าธุรกิจครอบครัวเป็นส่วนสำคัญของชีวิต

2) ตัวแปรอิสระ 2 ตัวแปร ไม่มีความสัมพันธ์ต่อความตั้งใจสืบทอดธุรกิจครอบครัวของกลุ่มทายาทธุรกิจเจนเนอเรชันวาย คือ

2.1) รางวัลจากธุรกิจ โดยรางวัลจากธุรกิจนั้น มีทั้งในรูปของผลตอบแทนด้านการเงิน เช่น เงินเดือน โบนัส ค่าตอบแทน เป็นต้น และผลตอบแทนที่ไม่ใช่ด้านการเงิน เช่น ตำแหน่งหน้าที่การงานที่ดีขึ้น ความภูมิใจในองค์กร เป็นต้น ซึ่งไม่มีความสัมพันธ์ต่อความตั้งใจในการสืบทอดธุรกิจครอบครัวของกลุ่มทายาทธุรกิจเจนเนอเรชันวาย เนื่องจากเจนเนอเรชันวายมีลักษณะเฉพาะที่ให้ความสำคัญกับ ความสมดุลระหว่างการทำงานและชีวิตส่วนตัวและพวกเขาให้ความสำคัญกับคุณค่าทางสังคม รวมถึงการหลงใหลบางสิ่งบางอย่างและรักอิสระ ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ Sharma (2004 : 14) ที่พบว่า รางวัลจากธุรกิจเป็นแรงจูงใจที่สำคัญที่ทำให้ทายาทมีขวัญและกำลังใจในการทำงานซึ่งส่งผลต่อการประสบความสำเร็จในการสืบทอดธุรกิจได้

2.2) การรับรู้ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว เป็นเรื่องของสมาชิกในครอบครัวไว้วางใจซึ่งกันและกัน การให้ความเคารพซึ่งกันและกัน และเห็นคุณค่าของกันและกัน การรับรู้ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวที่ดีนั้นย่อมส่งผลต่อการตั้งใจสืบทอดธุรกิจได้แต่ในกลุ่มเจนเนอเรชันวายอาจมุ่งเน้นไปที่การเป็นผู้ประกอบการด้วยตนเองและมีแนวโน้มที่จะเริ่มธุรกิจออนไลน์ การเริ่มต้นธุรกิจของตัวเองแม้ว่าจะพบอุปสรรคที่อาจเผชิญปัญหาเกี่ยวกับทรัพยากรทางการเงิน แต่มีความมุ่งมั่นจะเป็นผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จให้ได้ (Mihalcea, Mitan & Vitelar, 2012 : 277) ซึ่งไม่สอดคล้องกับ Chris Adendorff, Elmarie Venter and Christo Boshoff (2008 : 28) พบว่า ยิ่งสมาชิกในครอบครัวมีความสามัคคีและความไว้วางใจกันมากโอกาสที่สมาชิกครอบครัวจะมีความมุ่งมั่นและมีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพยิ่งทำให้ธุรกิจโดดเด่น

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้ประโยชน์

จากการศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อความตั้งใจสืบทอดธุรกิจครอบครัวของกลุ่มทายาทธุรกิจเจนเนอเรชันวาย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1) ปัจจัยที่ส่งผลต่อความตั้งใจสืบทอดธุรกิจครอบครัวของกลุ่มทายาทธุรกิจเจนเนอเรชันวาย ได้แก่ คุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ ความสอดคล้องกับความต้องการส่วนบุคคล การรับรู้ความไว้วางใจในความสามารถของทายาท การรับรู้การยอมรับบทบาทของแต่ละบุคคล การเตรียมพร้อมของทายาท เป็นปัจจัยที่ผู้ส่งต่อธุรกิจครอบครัวสามารถมุ่งเพาะส่งเสริมให้แก่ทายาทธุรกิจหรือสมาชิกในครอบครัวได้ หากมีการวางแผนเพื่อการรับช่วงต่อธุรกิจให้แก่ทายาทตั้งแต่วัยเยาว์และต่อเนื่องสามารถสนับสนุนความรักและความหลงใหลในการดำเนินธุรกิจอันจะนำไปสู่การเจริญเติบโตที่ยั่งยืนและกลายเป็นพลวัตของธุรกิจครอบครัวในการส่งต่อรุ่นต่อไป

2) การวิจัยในครั้งนี้ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อความตั้งใจสืบทอดธุรกิจครอบครัวของกลุ่มทายาทธุรกิจเจนเนอเรชันวายสามารถนำไปต่อยอดงานวิจัยในอนาคตและสำหรับการพัฒนาหลักสูตรการเป็นผู้ประกอบการหรือที่เกี่ยวข้องต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2549). *สถิติสำหรับงานวิจัย*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กระทรวงอุตสาหกรรม. (2559). *ธุรกิจครอบครัว*. (20 มีนาคม 2562) สืบค้นจาก <http://www.industry.go.th/industry/index.php/th/knowledge/item/10603-2016-05-23-05-38-40>.
- กรมพัฒนาธุรกิจการค้า. (2562). *ข้อมูลนิติบุคคลรายจังหวัดปี 2562*. (20 มีนาคม 2562) สืบค้นจาก http://www.dbd.go.th/ewtadmin/ewt/dbdweb56/news_view.php?nid=469407675.
- ณัฐพร วิรุฬหารุญ และวาสิตา บุญสาธ. (2560). ความรักและพลังขับเคลื่อนในงานของทายาทธุรกิจครอบครัวขนาดกลางขนาดย่อม. *วารสารพัฒนบริหารศาสตร์*, 57(1), 246-276.
- ดาวพระศุภร์ ทองกลิ่น ปิยะฉัตร จารุธีรศานต์ อภิชา บุญภัทรกานต์ และ บุญชอบ พุ่มไพจิตร. (2561). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกำกับดูแลกิจการของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมและผลการดำเนินงานสำหรับอุตสาหกรรมผลิตอาหารในประเทศไทย. *วารสารร่มพญักษ์*, 36(1), 10-32.
- ปิยะพงษ์ ทองดี. (2561). ภาวะผู้นำขององค์การสมัยใหม่. *วารสารร่มพญักษ์*, 36(1), 10-32.
- ลภัสรดา โกมุตพงศ์ และประสพชัย พสุนนท์. (2559). ปัจจัยที่มีผลต่อการสืบทอดกิจการของทายาทธุรกิจเกษตรใน ประเทศไทย. *วารสารธุรกิจปริทัศน์*, 8(1), 107.
- ศิระ อินทรกำธรชัย. (2554). *ธุรกิจครอบครัวมีโอกาสรอดถึงรุ่น 3 เพียง 12% แนววางแผนสืบทอดมรดก*. (2 ธันวาคม 2561) สืบค้นจาก <https://thaipublica.org/2014/05/pwc-handing-over-the-family-business-to-the-next-generation/>.
- สรรพพงษ์ บำเพ็ญสันติ, ตะวัน วิกรัยพัฒน์ และจุฬารณย์ ขอบใจกลาง. (2560). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการถ่ายโอนธุรกิจเคมีแบบครอบครัวในประเทศไทย. *Journal of Community Development Research Humanities and Social Sciences 2017*, 10(1), 74-91.
- หอการค้าจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. (2562). *กลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจรุ่นใหม่หอการค้าจังหวัดพระนครศรีอยุธยา*. (15 มิถุนายน 2561) สืบค้นจาก https://web.facebook.com/young_yutthaya/?_rdc=1&_rdr.
- อำพล นววงศ์เสถียร. (2552). การสืบทอดธุรกิจครอบครัว : ประเด็นสำคัญของความท้าทายเพื่อการอยู่รอดและยั่งยืน. *วารสารบริหารธุรกิจคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์*, 32(124), 39-55.
- อำพล นววงศ์เสถียร. (2558). คุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้สืบทอดธุรกิจครอบครัวในธุรกิจครอบครัวที่มีผลต่อผลการประกอบการของธุรกิจครอบครัว. *วารสารวิชาการสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทยในพระราชูปถัมภ์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี*, 21(2) .
- Anderson, R.C., Reeb, D.M. (2003). Founding-family ownership, corporate diversification, and firm leverage. *J. Law Econ.* 46, 653–684.
- Cronbach, Lee J. (1970). *Essentials of Psychological Testing*. New York : Harper.
- E. Venter, C. Boshoff, G. Maas. (2005). The Influence of Successor-Related Factors on the Succession Process in Small and Medium-Sized Family Businesses. *Family Business Review*, 18(4), 283-303.
- Ian Burgess. (2017). *EY Family Business Award of Excellent Winners, EY Family Business Yearbook*. (May 29, 2019) Retrieved from <https://familybusiness.ey-vx.com/fb-yearbook-flipbook-2017/mobile/index.html#p=20>.
- Jose C. Casillas Ana M. Moreno and Jose L. Barbero b. (2010). Entrepreneurial orientation of family firms : Family and environmental dimensions. *Journal of Family Business Strategy*, 2 (2011), 90–100.
- Mihalcea, A.D., Mitan A., and Vitelar, A. (2012). Generation Y : Views on Entrepreneurship” *Economia. Seria Management*, 15 (2), 277-287.

- PwC Global. (2014). *Next Generation Survey : Bridging the gap : Handing over the family business to the next generation*. (May 29, 2019) Retrived from <https://www.pwc.lu/en/pwc-entrepreneur/docs/pwc-pwc-entrepreneur-bridging-the-gap>.
- Rovinelli, R. J., & Hambleton, R. K. (1977). On the use of content specialists in the assessment of criterion-referenced test item validity. *Dutch Journal of Educational Research*, 2, 49-60.
- Sharma, P. (2004). An overview of family business studies : Current status and directions for the future. *Family Business Review*, 17(1), 1-36.
- Stempler, G. L. (1988). *A study of succession in family owned businesses*. School of Business, The George Washington University, Washington, DC.
- Tapscott, D. (2009). *Grown Up Digital. How The Net Generation Is Changing Your World*. New York : McGraw-Hill.
- Twenge, J.M., Campbell, S.M., Hoffman, B.J., & Lance, C.E. (2010). Generational Differences in Work Values : Leisure and Intrinsic Values Decreasing. *Journal of Management*, 36(5).